«فرشاد پرویزیان» با رد ادعای اعتبار ۸ هزار همتی برای تحقق رشد ۸ درصدی در نیمه دوم سال:

اوراق مشارکت دولت هم دیگر خریداری ندارد

رامتین موثق

طبق برآوردهای برخی منابع، از جمله مرکز پژوهش‌های مجلس، رشد اقتصادی نیمه اول سال ۱۴۰۴ منفی بوده و این روند منفی بودن در برخی ماه‌ها شدت بیشتری داشته است. هرچند که تنها مرجع رسمی برای بیان شاخص‌های کلان اقتصادی، مرکز آمار و گاه بانک مرکزی است اما مرکز آمار نیز در آخرین گزارش خود بر رشد منفی اقتصاد در ۳ ماهه سال صحه گذاشته است. در این گزارش آمده است: «بر اساس آخرین نتایج حساب‌های ملی فصلی مرکز آمار ایران، محصول ناخالص داخلی (GDP) به قیمت ثابت سال ۱۴۰۰ در سه ماهه اول سال ۱۴۰۴ به رقم ۲۴,۲۷۰ هزار میلیارد ریال با نفت و ۱۸,۰۶۴ هزار میلیارد ریال بدون احتساب نفت رسیده است، در حالی که رقم مذکور در سه ماهه اول سال قبل با نفت ۲۴,۳۰۲ هزار میلیارد ریال و بدون نفت ۱۸,۱۴۳ هزار میلیارد ریال بوده که نشان از رشد ۰,۱- درصدی محصول ناخالص داخلی با نفت و ۰,۴- درصدی محصول ناخالص داخلی بدون نفت در سه ماهه اول سال ۱۴۰۴ دارد.»

۸ هزار همت برای شکستن قفل رشد اقتصادی برنامه هفتم

اما با وجود رشد منفی در ۶ ماهه نخست سال، روز گذشته معاون سیاست‌گذاری پولی از استمرار رشد ابزارهای زنجیره‌ای و پیش‌بینی اعتبار ۸ هزار همتی خبر داد و گفت: «نیمه دوم سال، مسیر رونق تولید و رشد ۸ درصدی هموار می‌شود.» او برای اثبات ادعای خود به بهبود ابزارهای تامین مالی و کاهش تاثیر ناترازی انرژی در نیمه دوم سال اشاره کرده است.

فرشاد پرویزیان در گفت‌وگو با «توسعه ایرانی»: در شرایط تحریمی و بازگشت قطعنامه‌های سازمان ملل صحبت از رشد اقتصادی خطاست. سرمایه‌گذاری جدیدی در کشور صورت نگرفته است، بنگاه‌های موجود هم دچار کمبود نقدینگی و سرمایه هستند و اتفاق خاصی در حوزه بهره‌وری و فناوری هم رخ نداده پس انتظار برای رشد اقتصادی بیهوده است

محمد شیریجیان درباره تامین مالی طرح‌های توسعه و ایجادی، تصریح کرد: «جدای از اینکه در حال حاضر بسته رشد اقتصادی ۸ درصد دولت مصوب شده، همچنین در آن سهم نظام بانکی و بازار سرمایه و تامین مالی از محل منابع بودجه عمومی دیده شده و عدد تقریبی نزدیک ۸ هزار همتی برای تحقق رشد اقتصادی ۸ درصد پیش‌بینی شده است. در این چارچوب بانک مرکزی و شبکه بانکی نیز حتماً اقدام موثرتر و پیگیری مجدانه‌تری را برای تامین مالی طرح‌های توسعه و ایجادی در قالب هم تسهیلات پرداختی و هم از طریق ابزار گواهی سپرده خاص انجام می‌دهد.»

او افزود: «خوشبختانه ما در نیمه اول سال در زمینه گواهی سپرده خاص به خصوص در مورد طرح‌های اولویت‌دار که از طرف دستگاه‌های تخصصی معرفی می‌شود چه از حوزه وزارت صمت چه از حوزه جهاد کشاورزی و در سایر دستگاه تخصصی رشد خوبی داشتیم. موضوع استفاده از ابزار گواهی سپرده خاص هم خوشبختانه رشد خوبی داشته یعنی هم بررسی‌های این موضوع نشان‌دهنده آن است که در شبکه بانکی به دستاوردهای خوبی رسیده و هم حجم قابل توجهی به بانک مرکزی ارجاع شده است که تعدادی را مصوب کردیم و تعدادی نیز در دستور کار برای تصویب قرار دارد. لذا انتظار می‌رود در نیمه دوم سال تعداد تامین مالی بسیار بیشتری از سوی شبکه بانکی برای طرح‌های اولویت‌داری که دستگاه‌ها معرفی کردند از طریق ابزار گواهی سپرده خاص رخ دهد.» اما این اظهارات در حالی مطرح شده است که از هفته اول مهرماه با فعالسازی مکانیسم ماشه، احتمال تعمیق بحران‌های اقتصادی وجود دارد و کارشناسان بسیاری درباره تاثیر این روند بر شاخص‌های کلان اقتصادی هشدار داده‌اند.

نایب‌رئیس انجمن اقتصاد ایران: دقیق نبودن پیش‌بینی بهبود رشد اقتصادی نیمه دوم سال، در پایان سال مشخص می‌شود. اقتصاد محل پیشگویی نیست به صورتی که حتی نمی‌توان قیمت دلار را برای روز بعد پیش‌بینی کرد. در اقتصاد به جای پیش‌بینی باید حرف علمی زد بنابراین این اظهارات مسئولین تنها شعار درمانی است و در آخر سال واقعیت عینی رشد اقتصادی مشخص می‌شود

صحبت از رشد اقتصادی خطاست

نایب‌رئیس انجمن اقتصاد ایران در گفت‌وگو با «توسعه ایرانی»، ادعای بهبود شاخص‌های کلان اقتصادی، از جمله رشد اقتصادی را در نیمه دوم سال زیر سوال برد.

فرشاد پرویزیان با تاکید بر اینکه در شرایط تحریمی و بازگشت قطعنامه‌های سازمان ملل صحبت از رشد اقتصادی خطاست، درباره علل این مسئله، عنوان کرد: تعریف رشد اقتصادی اینست که GDP نسبت به سال قبل، و به نسبت قیمت‌های سال پایه، به معنای واقعی افزایش پیدا کرده باشد.

او افزود: رشد اقتصادی زمانی اتفاق می‌افتد که سرمایه‌گذاری صورت بگیرد؛ یا باید سرمایه‌گذاری جدیدی صورت بگیرد به این صورت که کارخانه یا بنگاه اقتصادی جدیدی تاسیس شود تا تولید افزایش پیدا کند، یا درون بنگاه‌های قبلی سرمایه‌گذاری شود تا ظرفیت تولید آن‌ها بالاتر برود و یا اقتصاد کشور به فناوری‌های پیچیده‌تری مجهز شود.

این تحلیلگر مسائل اقتصادی تصریح کرد: اما در ایران سرمایه‌گذاری جدیدی صورت نگرفته و حتی سرمایه‌گذاری آنقدر پایین بوده است که قادر به جبران استهلاک خود هم نبوده‌ایم که این جبران نشدن استهلاک اقتصاد را به صورت ساده و با مشاهده آسفالت‌های خیابان می‌توان متوجه شد.

پرویزیان با اشاره به سخنان پزشکیان، یادآور شد: شرایط اقتصادی به گونه‌ای شده است که رئیس جمهور هم اذعان کرده که کاری باقی نمانده است و درخواست داشته که ساعت کاری کارمندان زودتر به پایان برسد تا آب، برق و گاز کمتری مصرف شود.

به اعتقاد او، سرمایه‌گذاری جدیدی در کشور صورت نگرفته است، بنگاه‌های موجود هم دچار کمبود نقدینگی و سرمایه هستند و اتفاق خاصی در حوزه بهره‌وری و فناوری هم رخ نداده پس انتظار برای رشد اقتصادی بیهوده است.

فرار سرمایه به جای سرمایه‌گذاری

این اقتصاددان تاکید کرد که دولت چوب جادویی برای افزایش رشد اقتصادی ندارد زیرا رشد اقتصادی یک واقعیت کمی است و با شعار و حرف رخ نمی‌دهد.

پرویزیان ادامه داد: در شرایط فعلی آیا اصلا سرمایه‌ای موجود است که انتظار سرمایه‌گذاری داشته باشیم؟ سرمایه‌گذاری نیاز به منابع سرمایه‌ای دارد و این منابع یا باید از محل خارجی تامین شود و یا از محل داخلی. در شرایط موجود، سرمایه‌گذاری خارجی به دلیل تحریم‌ها تقریبا صفر شده است به صورتی که حتی قادر به بازپس‌گیری پول فروش نفت خودمان هم نیستیم و سرمایه‌ای هم برای سرمایه‌گذاری داخلی باقی نمانده است.

او درباره نبود سرمایه داخلی همچنین مطرح کرد: به جای سرمایه‌گذاری داخلی، با فرار سرمایه مواجه هستیم به صورتی که همین پول باقی‌مانده برای خرید ملک در ترکیه از کشور خارج می‌شود یا دلارهای صادراتی ایران به کشور بازنمی‌گردد. وقتی ظرفیتی برای سرمایه‌گذاری جدید باقی نمانده است، چطور منتظر افزایش رشد اقتصادی باشیم؟

سرمایه‌گذاری نیاز به منابع سرمایه‌ای دارد و این منابع یا باید از محل خارجی تامین شود و یا از محل داخلی. در شرایط موجود، سرمایه‌گذاری خارجی به دلیل تحریم‌ها تقریبا صفر شده است و سرمایه‌ای هم برای سرمایه‌گذاری داخلی باقی نمانده است. به جای سرمایه‌گذاری داخلی، با فرار سرمایه مواجه هستیم به صورتی که همین پول باقی‌مانده برای خرید ملک در ترکیه از کشور خارج می‌شود یا دلارهای صادراتی ایران به کشور بازنمی‌گردد

رشد اقتصادی باید همراه با ایجاد اشتغال باشد

این کارشناس مسائل اقتصادی همچنین بیان داشت: بخشی از افزایش GDP در ایران، ناشی از درآمد فروش نفت است یعنی اگر اقتصاد کشور موفق به فروش نفت بیشتری شود، به رشد اقتصادی منجر می‌شود.

پرویزیان درباره ارزیابی این رشد، توضیح داد: به عنوان یک کارشناس اقتصادی می‌گویم حتی اگر یک چنین رشدی رخ داده باشد، به معنای رشد کمی GDP از طریق فروش سرمایه، یعنی نفت است و هیچ نسبتی با رشد با کیفیت ندارد.

او در تعریف رشد بی‌کیفیت، گفت: رشد اقتصادی زمانی کیفیت دارد که همراه با افزایش ظرفیت تولید و اشتغال و ناشی از ظرفیت‌های درونی اقتصاد باشد به صورتی که با تاسیس کارخانه و بنگاه‌های جدید، عده‌ای درآمد پیدا کنند و گرنه افزایش درآمد با فروش نفت با کیفیت نیست و اگر این فروش نفت قطع شود، همین رشد اقتصادی هم از بین می‌رود.

اگر ۸ هزار همت موجود است، چرا پروژه‌های مسکن تکمیل نمی‌شود؟

نایب‌رئیس انجمن اقتصاد ایران درباره پیش‌بینی بهبود رشد اقتصادی در نیمه دوم سال جاری، تصریح کرد که دقیق نبودن این پیش‌بینی‌ها در پایان سال مشخص می‌شود.

پرویزیان تاکید کرد: اقتصاد محل پیشگویی نیست به صورتی که حتی نمی‌توان قیمت دلار را برای روز بعد پیش‌بینی کرد. در اقتصاد به جای پیش‌بینی باید حرف علمی زد بنابراین این اظهارات مسئولین تنها شعار درمانی است و در آخر سال واقعیت عینی رشد اقتصادی مشخص می‌شود.

او درباره تاثیر کاهش ناترازی انرژی بر رشد اقتصادی در نیمه دوم سال، اظهار داشت: کاهش تاثیر ناترازی انرژی بر رشد اقتصادی به معنای کاهش قطعی برق صنایع است اما باید پرسید چگونه قرار است زیان ۶ ماهه اول سال صنایع که برق نداشتند، جبران شود؟ همچنین در ۶ ماهه دوم سال قطعی برق نداریم اما گاز صنایع قطع می‌شود و باز بخش دیگری از صنایع متحمل ضرر می‌شوند.

این تحلیلگر مسائل اقتصادی در ارزیابی تاثیر ۸ هزار همت منابع پیش‌بینی شده برای رشد اقتصادی ۸ درصدی، بیان کرد: برای رشد اقتصادی باید منابع واقعی داشت. اکنون این سوال مطرح است که این منابع از کجا تامین می‌شود؟ اگر این پول وجود دارد چرا پروژه‌های مسکن هنوز ناتمام باقی مانده‌اند؟

پرویزیان در پایان خاطرنشان کرد: این ۸ هزار همت چگونه قرار است از اوراق سپرده تامین شود؟ برای این کار باید نرخ بهره را بالا ببرند تا خریداری وجود داشته باشد؛ اکنون دولت اوراق مشارکت منتشر می‌کند اما خریداری برای آن وجود ندارد بنابراین دولت به بانک‌ها برای خرید اوراق فشار وارد می‌کند و بانک‌ها هم از بانک مرکزی استقراض می‌کنند که به معنای چاپ پول و تورم بیشتر است.

ادعا شده است که برای تحقق رشد اقتصادی ۸ درصدی، ۸ هزار همت منابع پیش‌بینی شده است، اما برای رشد اقتصادی باید منابع واقعی داشت. اکنون این سوال مطرح است که این منابع از کجا تامین می‌شود؟ اگر این پول وجود دارد چرا پروژه‌های مسکن هنوز ناتمام باقی مانده‌اند؟ این ۸ هزار همت چگونه قرار است از اوراق سپرده تامین شود؟ برای این کار باید نرخ بهره را بالا ببرند تا خریداری وجود داشته باشد؛ اکنون دولت اوراق مشارکت منتشر می‌کند اما خریداری برای آن وجود ندارد

خبر اقتصادی

وزیر اقتصاد:

ساختار بیمه باید جسورانه اصلاح شود

وزیر امور اقتصادی و دارایی با تاکید بر ضرورت حمایت از صنعت بیمه دیجیتال و بازنگری جدی در ساختارهای مدیریتی و نظارتی این حوزه، خواستار اقدامات جسورانه برای شفافیت، مقابله با فساد، توسعه بیمه‌های نوین و ارتقای سرمایه انسانی شد. به گزارش تسنیم، سیدعلی مدنی‌زاده در مجمع عمومی سالانه بیمه مرکزی جمهوری اسلامی، توضیح داد: شفافیت از مهم‌ترین اولویت‌هاست و بیمه مرکزی باید تا پایان سال نسبت به اصلاح فرایندهای مدیریتی برای شناسایی گلوگاه‌های فساد اقدام کند. در کنار آن، باید به پدیده «ادراک فساد» هم توجه داشت تا با رفع هرگونه شبهه، اعتماد عمومی به صنعت بیمه تقویت شود.

رئیس موسسه تحقیقات آب:

امیدی به بارش‌های پاییزی برای جبران خشکسالی نیست

رئیس موسسه تحقیقات آب هشدار داد: میزان بارش‌های فصل پاییز کمتر از وضعیت نرمال خواهد بود، این میزان در بخشی از مناطق مهم کشور مانند نواحی شمالی با کاهش بیشتری همراه می‌شود. به گزارش ایرنا، محمدرضا کاویان‌پور در خصوص طرح‌ها و برنامه‌های وزارت نیرو در مدیریت منابع آبی افزود: همواره براساس پیش‌بینی‌های صورت گرفته از سوی سازمان هواشناسی و موسسه تحقیقات آب برنامه‌ریزی‌های مختلفی در خصوص مدیریت منابع آبی شکل می‌گیرد، اما موضوع کاهش بارش و طولانی شدن دوران خشکسالی به قدری جدی است که نمی‌توان با برنامه‌ریزی کوتاه‌مدت یک تا دوساله آن را حل کرد.

رئیس کمیسیون معدن اتاق ایران:

معادن با ۳۰ تا ۴۰ درصد ظرفیت واقعی کار می‌کنند

رئیس کمیسیون معدن اتاق ایران عنوان کرد: با توجه به ناترازی‌هایی که در حوزه برق و انرژی وجود دارد، بسیاری از معادن و کارخانه‌ها عملاً با ۳۰ تا ۴۰ درصد ظرفیت خود کار می‌کنند. به گزارش مهر، بهرام شکوری افزود: ما در مقاطعی بالای ۶۰۰ میلیارد دلار نفت فروخته‌ایم، ولی حاضر نشدیم حتی ۵۰ میلیارد دلار در بخش معدن سرمایه‌گذاری کنیم. سرمایه‌هایی که شکل گرفته، عمدتاً از محل صادرات و فروش بوده و توسعه‌ها هم بر اساس درآمدهای حاصل از همان فعالیت‌ها صورت گرفته است. با توجه به شرایط خاصی که در تعامل با دنیا داریم، چه به واسطه تحریم‌ها و چه با توجه به اینکه اسنپ‌بک هم این موضوع را تشدید خواهد کرد، سرمایه‌گذار خارجی طبیعتاً ورود پیدا نمی‌کند. بنابراین ما باید به خودمان و ظرفیت معادن و کارخانه‌های فرآوری متکی باشیم. او همچنین تصریح کرد: موانع مختلفی در نظام بانکی و به‌ویژه در بانک مرکزی ایجاد شده که مشکلات زیادی را برای فعالان این حوزه به وجود آورده است.

۲۳۵۷ واحد مسکن مهر پردیس تحویل نشده

در حالی مدیرعامل شرکت عمران پردیس از تحویل ۲۳۵۷ واحد مسکن مهر تا آخر شهریور ۱۴۰۴ خبر داده بود اما شواهد حاکی از آنست که این وعده محق نشده است. ضمن این که مشکل بلوکه شدن حساب پیمانکاران نیز همچنان پابرجاست. به گزارش تسنیم، در شهر جدید پردیس نیز از مجموع حدود ۸۵ هزار واحد مسکن مهر جانمایی شده در فازهای مختلف، نزدیک به ۱۲ هزار واحد همچنان تکمیل نشده و برای بهره‌برداری آماده نیستند.

نماینده مرجع ملی یونیدو در ایران:

تجاری‌سازی اختراعات در کشور به ۱۰ عدد هم نمی‌رسد

نماینده مرجع ملی سازمان توسعه صنعتی ملل متحد در ایران (یونیدو) یکی از معضلات حوزه اختراعات را ارتباط نداشتن با صنعت دانست و گفت: تجاری‌سازی اختراعات در کشور به ۱۰ عدد هم نمی‌رسد حال آنکه شرکت‌های بزرگ صنعتی در جهان سالانه بیش از دو تا سه هزار اختراع را تجاری‌سازی و روانه بازار می‌کنند. به گزارش ایرنا، مهدی میرصالحی تصریح کرد: به دلیل اینکه بیشتر اختراعات توسط افراد حقیقی انجام می‌شود، این افراد که بیشتر دانشجویان و محققان جوان هستند، به دلیل مسائل مالی از تجاری سازی نوآوری خود باز می‌مانند.

مدیرعامل اتحادیه سراسری دامداران:

گوشت ناسالم مغولی مرجوع شده از عراق، وارد رشت شد!

مدیرعامل اتحادیه سراسری دامداران، هشدار داد صدها تن گوشت وارداتی از مغولستان با کیفیت نامطلوب و خطرات بهداشتی، پشت گمرک معطل است. به گزارش فارس، مجتبی عالی توضیح داد: حدود ۱۰۰ هزار کیلو گوشت از مغولستان به سمت عراق صادر شد اما به دلیل بی‌کیفیت و غیربهداشتی بودن، برگشت داده شد. این گوشت‌ها اکنون وارد کشور شده در رشت متوقف شدند و قرار بود بخشی از آن با گوشت‌های داخلی مخلوط شود و وارد بازار ایران شود.

رئیس انجمن سنگ آهن ایران:

سود تولید گندله همین حالا هم به حداقل رسیده است

مهرداد اکبریان، رئیس انجمن سنگ آهن ایران در گفت‌وگو با تجارت‌نیوز، گفت: عده‌ای با بزرگ‌نمایی موضوع صادرات در واقع به دنبال جبران خسارت‌های ناشی از ناترازی انرژی و تعطیلی واحدهای خود هستند. این گروه با ایجاد فضاسازی می‌خواهند قیمت گندله یا کنسانتره را پایین بیاورند تا بتوانند این مواد اولیه را ارزان‌تر تهیه کنند؛ در حالی که سود تولید گندله همین حالا هم به حداقل رسیده است.

گزارش

زنگ خطر ورود به رکود بزرگ به صدا درآمد

کاهش ۳۴ درصدی ساخت مسکن در تهران

گزارش تازه مرکز آمار ایران نشان می‌دهد در بهار ۱۴۰۴ صدور پروانه‌های ساختمانی در تهران و کل شهرهای کشور با کاهش قابل توجهی همراه شده است؛ روندی که زنگ خطر رکود جدید در حوزه ساخت‌وساز و بازار مسکن را به صدا درآورده است.

به گزارش اقتصاد آنلاین، بر اساس داده‌های منتشر شده از سوی مرکز آمار ایران، پایتخت ایران شاهد افت محسوسی در روند ساخت‌وساز در فصل بهار امسال بوده است. در این بازه زمانی تنها ۱۳۳۲ پروانه احداث بنا توسط شهرداری تهران صادر شد؛ آماری که نسبت به زمستان سال گذشته ۳۵.۱ درصد و در مقایسه با بهار ۱۴۰۳ حدود ۱۸.۹ درصد کاهش را نشان می‌دهد. این افت صدور پروانه‌ها مستقیماً بر تعداد واحدهای مسکونی پیش‌بینی شده نیز تأثیر گذاشته است. بر مبنای این گزارش، در بهار ۱۴۰۴ تعداد ۱۱۰۴۷ واحد مسکونی در پروانه‌های صادرشده برای تهران برآورد شده است. این رقم نسبت به فصل گذشته ۳۴ درصد و در مقایسه با مدت مشابه سال قبل ۱۰.۳ درصد کاهش یافته است. میانگین تعداد واحد مسکونی در هر پروانه ۸.۳ واحد بوده که نشان می‌دهد بخش عمده‌ای از پروانه‌ها به پروژه‌های متوسط و کوچک اختصاص داشته است.

همزمان با کاهش تعداد پروانه‌ها و واحدهای مسکونی، مساحت زیربنای پیش‌بینی‌شده در پروانه‌های ساختمانی تهران نیز روندی نزولی داشته است. مجموع مساحت زیربنا در پروانه‌های صادرشده در بهار امسال به ۱.۸۵ میلیون مترمربع رسیده است که نسبت به زمستان سال گذشته افتی معادل ۳۸.۹ درصد را تجربه کرده و در مقایسه با بهار سال ۱۴۰۳ نیز ۱۰.۲ درصد کمتر شده است. این کاهش چشمگیر در سطح زیربنا نشان می‌دهد سرمایه‌گذاری در بخش ساخت‌وساز در تهران نه تنها از نظر تعداد پروژه بلکه از منظر ابعاد و گستره پروژه‌ها نیز کوچک‌تر شده است. متوسط مساحت زیربنا برای هر پروانه ۱۳۹۰ مترمربع گزارش شده که تأییدی بر محدودتر شدن پروژه‌های ساختمانی جدید در پایتخت است.

روند کاهشی صدور پروانه‌های ساختمانی محدود به تهران نبوده و در کل نقاط شهری کشور نیز تداوم یافته است. بر اساس آمار رسمی، در بهار ۱۴۰۴ تعداد ۲۹ هزار و ۲۹۵ پروانه احداث بنا در سطح کشور صادر شده است. این رقم نسبت به فصل گذشته ۲۷.۸ درصد و در مقایسه با مدت مشابه سال قبل ۲۲.۷ درصد کاهش را نشان می‌دهد. تعداد واحدهای مسکونی پیش‌بینی شده در این پروانه‌ها نیز ۱۰۹ هزار و ۱۸۴ واحد بوده که در مقایسه با زمستان گذشته ۳۳.۸ درصد و نسبت به بهار ۱۴۰۳ حدود ۱۹.۶ درصد کمتر است. میانگین تعداد واحد مسکونی در هر پروانه تنها ۳.۷ واحد بوده است؛ موضوعی که نشان می‌دهد سهم پروژه‌های کوچک‌مقیاس در سطح کشور بالاتر از تهران است.

در کنار افت تعداد پروانه‌ها و واحدهای مسکونی، مساحت زیربنای ساختمانی در سطح کشور نیز کاهش یافته است. در بهار ۱۴۰۴ مجموع زیربناهای پیش‌بینی‌شده در پروانه‌های صادرشده حدود ۱۹.۷ میلیون مترمربع بوده است. این رقم نسبت به زمستان گذشته ۳۳ درصد و نسبت به مدت مشابه سال قبل ۱۶.۵ درصد کمتر گزارش شده است. متوسط مساحت زیربنا در هر پروانه ۶۷۵ مترمربع بوده که بسیار پایین‌تر از متوسط تهران است و نشان‌دهنده تمرکز پروژه‌های ساختمانی بر واحدهای کوچک و متوسط در سایر شهرهاست.

کاهش معنادار صدور پروانه‌های ساختمانی در تهران و سراسر کشور می‌تواند پیامدهای مهمی برای اقتصاد ایران و بازار مسکن به همراه داشته باشد. در شرایطی که بحران مسکن یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های خانوارها محسوب می‌شود، کاهش حجم ساخت‌وساز می‌تواند بر عرضه مسکن در سال‌های آینده اثر منفی بگذارد و رکود طولانی در این بخش را طولانی‌تر کند. از سوی دیگر، رکود در بخش ساختمان به‌عنوان یکی از پیشران‌های اصلی اقتصاد ایران، بر اشتغال و فعالیت‌های مرتبط با صنایع پایین‌دستی همچون فولاد، سیمان و کاشی نیز تأثیر مستقیم خواهد گذاشت. کاهش سرمایه‌گذاری در این حوزه به معنای کاهش رونق در بازار کار کارگران ساختمانی، مهندسان و فعالان بخش خصوصی نیز هست.

گفت و گو

یک اقتصاددان:

با فعالسازی مکانیسم ماشه، آینده اقتصادی کشور پیش‌بینی ناپذیرتر می‌شود

به گفته یک کارشناس اقتصادی، خلاف آنچه برخی مسئولان در اظهارات اخیر خود درباره فعال‌سازی مکانیسم ماشه بیان کردند و تاکید داشتند که فعالسازی مکانیسم ماشه تاثیری بر اقتصاد ایران نخواهد داشت، شواهد نشان می‌دهد که این تحریم‌ها اثرات بسیار مخربی بر اقتصاد کشور دارند.

محمود جامساز در گفت‌وگو با تجارت‌نیوز، افزود: پس از خروج آمریکا از برجام در اردیبهشت ۱۳۹۷، تمامی شاخص‌های اقتصادی نزولی شدند. طوری که رشد اقتصادی منفی شد و نرخ تورم به طور چشمگیری افزایش یافت و وارد کانال ۴۰ درصد شد؛ روندی که تاکنون نیز ادامه‌دار بوده است. نرخ ارز نیز شاهد افزایش شدید بود و بیکاری هم صعودی شد. همچنین سرمایه‌گذاری‌های خارجی که در دوران برجام جذب شده بود، کشور را ترک کردند و پس از آن نیز سرمایه‌گذاری جدیدی جذب نشد. میزان صادرات نفت و به طور کلی درآمدهای ارزی ایران نیز به شدت کاهش یافت؛ این تغییرات همگی از آسیب‌پذیری بالا اقتصاد کشور در مواجهه با تکانه‌های سیاسی و تحریم‌ها حکایت دارند.

او توضیح داد: متاسفانه پس از جنگ ۱۲ روزه نیز شاخص‌های اقتصادی روند نزولی شدیدتری به خود گرفته‌اند. تشدید تحریم‌ها کاهش بیشتر درآمدهای ارزی را به دنبال داشته و حتی تلاش برای دور زدن تحریم‌ها نیز با مشکلات جدی مواجه شده است. همچنین نرخ ارز شدیدا افزایش یافت که معنای آن، سقوط ارزش ریال است. در عمل طی سال‌های اخیر شاهد کاهش بی‌سابقه ارزش پول ملی بوده‌ایم و از این پس نیز ارزش پول بیشتر کاهش می‌یابد. همه این موارد باعث کاهش قدرت خرید مردم، فقر بیشتر، شکاف طبقاتی و افزایش نارضایتی‌ها می‌شود.

این اقتصاددان تاکید کرد که قیمت طلا و سکه نیز رشد چشمگیری داشته و این تحولات همگی معلول تشدید تحریم‌هاست. همزمان، با افزایش تورم و کاهش قدرت خرید، آینده اقتصادی کشور پیش‌بینی‌ناپذیرتر و سرمایه‌گذاری دشوارتر شده است.

جامساز در ادامه اظهاراتش تصریح کرد: از سوی دیگر، دولت با کسری‌های هنگفتی روبروست، به‌طوری که دولت تنها در بخش یارانه‌ها نزدیک به ۲۶۸ هزار میلیارد تومان کسری دارد. در نبود سایر راهکارها و شکست سیاست‌های پولی بانک مرکزی، دولت ناچار به تامین منابع از طریق چاپ پول می‌شود که خود منجر به افزایش پایه پولی، رشد نقدینگی و تشدید تورم می‌شود.

او ادامه داد: به علاوه، بحران‌های اقتصادی همچون کمبود منابع مالی در راستای مهار ناترازی‌های زیست‌محیطی، آب، برق و گاز نیز تشدید خواهد شد؛ چراکه بخش عمده منابع صرف هزینه‌های دیگری می‌شود و امکانات بسیار محدودی برای رفع بحران‌های احتمالی داخلی باقی می‌ماند. واقعا جای بسی شگفتی است که با وجود همه اثرات منفی اقتصادی پس از خروج ترامپ از برجام و تشدید آنها پس از جنگ ۱۲ روزه، دولت چگونه به استقبال مکانیسم ماشه می‌رود؟ مکانیسم ماشه یعنی فروپاشی اقتصادی که ممکن است تبعات خاص خودش را در پی داشته باشد.

این تحلیلگر با اشاره به برخی اظهار نظرات پیرامون اینکه تحریم‌ها به نقطه اشباع رسیده‌اند و دیگر اثرگذاری ندارند، اظهار کرد: «باید توجه داشت که قرار گرفتن ذیل بند هفت امکان تحریم گسترده توسط تمامی کشورهای عضو سازمان ملل را فراهم می‌کند؛ بنابراین، محدودیت دسترسی به مواد اولیه، کالاهای میانی، ماشین‌آلات و سایر نیازهای تولیدی شدت می‌یابد.

به اعتقاد جامساز، از سوی دیگر مکانیسم انتقال نفت به چین بسیار دشوارتر شده و نظام بانکی کشور نیز مشمول حداکثر محدودیت‌های جهانی می‌شود. این فشارها می‌تواند آینده اقتصاد کشور را بیش از پیش تیره و تار ساخته و به افزایش تورم، کاهش ارزش پول ملی، تشدید فقر و گسترش نارضایتی عمومی بیانجامد.

او با تاکید بر این نکته که ایران به‌شدت در برابر مکانیسم ماشه آسیب‌پذیر خواهد بود، خاطرنشان کرد: قرار گرفتن ذیل بند هفت منشور سازمان ملل، ایران را در معرض گسترده‌ترین طیف تحریم‌ها و اقدامات تنبیهی قرار می‌دهد و حتی مشروعیت حقوقی برای اقدامات نظامی علیه کشور ایجاد می‌کند. در چنین وضعیتی، امید به حمایت سایر کشورها نیز واقع‌بینانه نیست؛ چراکه در رویه‌های قبلی، هم‌پیمانان نیز از ارائه کمک عملیاتی خودداری کرده‌اند.